

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS 2015 M. GEGUŽĖS 13 D. NUTARIMO NR. 498 „DĖL VALSTYBĖS
INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ INFRASTRUKTŪROS KONSOLIDAVIMO IR JOS
VALDYMO OPTIMIZAVIMO“ PAKĖITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO
PROJEKTAS) DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
1.	Krašto apsaugos ministerijos 2021-04-12 raštas Nr. 12-01-606	<p>1.1. Pirma, tiek galiojančio Nutarimo¹ 1 punkte, tiek ir Nutarimo projekto 1 priede, priešingai nei nustato Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43³ straipsnio 1 dalis ir įpareigoja Nutarimo Nr. 27² 2.3.3 papunktis, nutarta konsoliduoti tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų įstaigos, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija (toliau – valstybės institucijos), patikėjimo teise valdomą informacinių technologijų infrastruktūrą, t. y. sukurti tik Vyriausybei atskaitingoms institucijoms centralizuotai teikiamų informacinių technologijų (toliau – IT) paslaugų teikėjo valdomą bendro naudojimo informacinių technologijų infrastruktūrą. Tokiu būdu Nutarimo projektu <i>dubliuojama ir kuriama Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo neatitinkanti centralizuotai teikiamų IT paslaugų teikėjo valdoma bendro naudojimo IT infrastruktūra, sudaromas šio įstatymo nuostatų neatitinkantis konsoliduojamų institucijų sąrašas ir dubliuojamos pagal Valstybės informacinių išteklių įstatymo 43³ straipsnio 1 dalį jau teikiamos IT paslaugos</i>. Pavyzdžiui, Nutarimo projekto 5.1.1 papunktyje įvardytos paslaugos <i>de facto</i> yra tokios pačios, kurios teikiamos valstybės duomenų centruose, o Nutarimo projekto 1 priede planuojama įtraukti institucijas (27, 28, 29 punktai), kurios nėra Saugiojo tinklo naudotojų sąrašė ir t. t. Papildomai pažymėtina, kad, vadovaujantis Nutarimo Nr. 27 2.3.3 papunkčiu, Saugiojo tinklo naudotojų valdomų serverių ir (arba) registrų ir valstybės bei kitų informacinių sistemų įrangos ir duomenų perkėlimo į valstybinius duomenų centrus sąlygos,</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>1.1.1. Remdamasi Biudžetinių įstaigų įstatymo 9¹ straipsnio 2 dalimi, Vyriausybė turi teisę priimti sprendimą tik dėl valstybės institucijų bendrųjų funkcijų centralizuoto atlikimo ir konkrečių valstybės institucijų, kurių bendrosios funkcijos bus atliekamos centralizuotai. Sprendimas dėl kitų subjektų, kurie nėra valstybės institucijos, valdomos IT infrastruktūros konsolidavimo galėtų būti tik įstatyminio reguliavimo dalykas. Taigi, vadovaudamasi pirmiau minėtu teisės aktu, 2020 metais svarstydamą Nutarimo nuostatas, Vyriausybė priėmė sprendimą konsoliduoti visų valstybės institucijų valdomą IT infrastruktūrą, neatsižvelgiant į tai, ar valstybės institucija yra įtraukta į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą. Pažymėtina, kad jokiame teisės akte nėra nustatyta, kad turi būti konsoliduojama tik Saugiojo tinklo sąrašė esančių institucijų valdoma IT infrastruktūra. Pastebėtina, kad pareiga perkelti savo valdomų serverių ir (arba) kitą registrų ir valstybės bei kitų informacinių sistemų įrangą ir duomenis į valstybinius duomenų centrus yra nustatyta visai kitam subjektų ratui – t. y. Saugiojo tinklo naudotojų sąrašė esančioms valstybės ar savivaldybės institucijoms, įstaigoms ar įmonėms, todėl nereikėtų tapatinti IT infrastruktūros konsolidavimo proceso su įrangos ir duomenų perkėlimo į valstybinius duomenų centrus procesu. Apytiksliais skaičiavimais, tokių subjektų, kurie patenka ir į Nutarime apibrėžtą ratą, ir į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą, susidaro apie 180. Konsoliduojant pastarųjų IT infrastruktūrą IT paslaugų teikėjas turės užtikrinti jų įrangos ir duomenų laikymą valstybiniuose duomenų centruose; likusių valstybės institucijų įrangą ir duomenis</p>

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gegužės 13 d. nutarimas Nr. 498 „Dėl valstybės informacinių technologijų infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 3 d. nutarimas Nr. 27 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo ir valstybinių duomenų centrų valdymo srityse“

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		planas ir terminai turėtų būti tvirtinami ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu, bet ne Vyriausybės nutarimu.	galėtų būti laikomi ne valstybiniuose duomenų centruose.
		Antra, Nutarimo projekto lydraštyje nurodoma, kad, Vyriausybei pritarus Nutarimo projektui, ekonomikos ir inovacijų ministro, finansų ministro ir susisiekimo ministro valdymo sričių valstybės institucijų valdomos IT infrastruktūros konsolidavimas būtų galutinai įgyvendintas, tačiau realybė yra ta, kad <i>viena iš pagrindinių valstybės informacinių išteklių tvarkytojų – valstybės įmonė Registrų centras</i> , kuri yra Saugiojo tinklo naudotojų sąrašė, veikia ekonomikos ir inovacijų ministro reguliavimo srityje ir kuri yra <i>pagrindinių valstybės registrų</i> (Lietuvos Respublikos gyventojų registro, Juridinių asmenų registro, Nekilnojamojo turto registro, Lietuvos Respublikos adresų registro, Lietuvos Respublikos hipotekos registro), <i>valstybės registrų</i> (Turto arešto aktų registro, Įgaliojimų registro, Sutarčių registro, Vedybų sutarčių registro, Neveiksnių ir ribotai veikusių asmenų registro, Testamentų registro) <i>ir valstybės informacinių sistemų</i> (Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS), Piniginių lėšų apribojimų informacinės sistemos (PLAIS), Antstolių informacinės sistemos, ESPBI IS, informacinės sistemos „E. sąskaita“), Elektroninio dokumentų archyvo informacinės sistemos, Politinių partijų narių sąrašų informacinės sistemos ir kt.) tvarkytoja, <i>IT infrastruktūra iki šiol nėra konsoliduojama ir niekaip nesiūloma spręsti šios pagrindinės valstybės informacinių išteklių tvarkytojos IT infrastruktūros valdymo klausimų</i> . Atkreiptinas dėmesys, kad nuo valstybės įmonės Registrų centro IT infrastruktūros nenutrūkstamo ir stabilaus veikimo <i>priklauso visų pagrindinių valstybės skaitmeninių paslaugų teikimas</i> , kaip tai parodė 2020 m. liepos mėn., kai po smarkios liūtis vanduo pateko į valstybės įmonės Registrų centro patalpas ir dėl to buvo sutrikdytas daugiau kaip 20 valstybės registrų ir valstybės informacinių sistemų darbas.	Neatsižvelgta. 1.1.2. Paaiškiname, kad valstybės įmonė Registrų centras nepatenka į Nutarimo 1 punkte apibrėžtą valstybės institucijų, kurių valdomą IT infrastruktūrą numatyta konsoliduoti, sąrašą, todėl už šios įmonės valdomos IT infrastruktūros ir duomenų talpinimą valstybiniuose duomenų centruose yra atsakinga pati įmonė, o ne IT paslaugų teikėjas. IT paslaugų teikėjas užtikrins perkėlimą į valstybinius duomenų centrus tik tų serverių ir (arba) kitos registrų ir valstybės bei kitų informacinių sistemų įrangos ir duomenų, kuriuos patikėjimo teise valdo registrų ar valstybės informacinių sistemų valdytojai.
		Trečia, Vyriausybės nutarimu formuojama centralizuotai teikiamų IT paslaugų teikėjo valdoma bendro naudojimo IT infrastruktūra tik rekomenduoja Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai, Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingoms	Neatsižvelgta. 1.1.3. Remiantis Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 ¹ straipsnio 2 dalimi, Vyriausybė turi teisę priimti sprendimą tik dėl jai atskaitingų valstybės institucijų bendrųjų funkcijų centralizuoto atlikimo. Siekiant nepažeisti valdžių padalijimo

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		<p>biudžetinėms įstaigoms ir teismams naudotis IT paslaugų teikėjo centralizuotai teikiamomis IT paslaugomis ir nesuprantama, kodėl Ekonomikos ir inovacijų ministerija, kuri atsakinga už <i>visų</i> valstybės informacinių išteklių, dokumentų pakartotinio naudojimo ir informacinės visuomenės plėtrą, ignoruoja ar nesiūlo nuostatų, kaip spręsti <i>kitų</i> Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme apibrėžtų valstybės informacinių išteklių valdytojų ar tvarkytojų (kurie, pavyzdžiui, pavaldūs Lietuvos savivaldybių administracijoms) IT infrastruktūros valdymo klausimus. Dėl minėtų priežasčių <i>Nutarimo projektu ne tik susiaurinama IT infrastruktūros konsolidacijos samprata, IT paslaugų teikimo apimtys, principai ir sąlygos</i>, kurios jau neatitinka pačios Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (toliau – RRF) plane deklaruotų IT infrastruktūros konsolidavimo apimčių (4000 biudžetinių įstaigų), tačiau, toliau <i>įgyvendinant tokį IT infrastruktūros konsolidavimo būdą, gali būti susiduriama su neskaidrumo, veiklos efektyvumo problemomis ir galiausiai tai gali tapti našta visiems IT infrastruktūros konsolidavimo dalyviams.</i></p>	<p>principo, kol nuostatos nėra pagrįstos įstatyminiu reguliavimu, Vyriausybė jai nepavaldžioms institucijoms gali tik rekomenduoti atlikti vienokius ar kitokius veiksmus. Atsižvelgiant į tai Nutarimo projekte įtvirtinamos rekomendacinio pobūdžio nuostatos kitoms valstybės institucijoms ar įstaigoms, kurios nėra atskaitingos Vyriausybei, naudotis IT paslaugų teikėjo paslaugomis.</p>
		<p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome teikti derinti tokius teisės aktus (įskaitant Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimus, įteisinančius siūlomą valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo modelį), kurie atitiktų galiojančio Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43³ straipsnio 1 dalies nuostatas, nedubliuotų ir nekurtų pagal Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43³ straipsnio 1 dalį neatitinkančių IT paslaugų ir konsoliduojamų institucijų sąrašų, spęstų visų Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme apibrėžtų valstybės informacinių išteklių valdytojų ar tvarkytojų IT infrastruktūros valdymo klausimus.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>1.1.4. Paaiškiname, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra parengusi Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo projektą (toliau – VIIIVĮ projektas), kuris derinti institucijoms pirmą kartą buvo pateiktas dar 2019 m. liepos 15 d., o iš esmės patikslintas VIIIVĮ projektas pakartotinai institucijoms derinti buvo pateiktas 2020 m. birželio 19 d. VIIIVĮ projektui suinteresuotos institucijos pateikė virš 200 pastabų. Tikslinant VIIIVĮ projektą pagal suinteresuotų institucijų pastabas į dalį pateiktų pastabų pavyko atsižvelgti, tačiau likusios pastabos reikalauja tarpinstitucinių susitarimų, o kai kurios šių pastabų – ir politinių sprendimų. Atsižvelgiant į suinteresuotų institucijų nenorą priimti siūlomą valstybės informacinių išteklių valdymo reformą, Vyriausybės programos nuostatų</p>

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		<p>1.2. Nutarimo projektu siūloma pakeisti 3 punktą ir valstybės informacinių technologijų infrastruktūros konsolidavimą ir jos valdymo optimizavimą įgyvendinti iki 2027 m. gruodžio 31 d. Nutarimo projekto lydraštyje paaiškinama, kad naują IT infrastruktūros konsolidavimo įgyvendinimo terminą – 2027 m. gruodžio 31 d. – siūloma sieti su RRF plano, kurio nemažą dalį lėšų planuojama skirti ir skaitmeninimui, įgyvendinimo terminu. Be to, Nutarimo projekto lydraštyje nurodoma, kad, galutinai įgyvendinus IT infrastruktūros konsolidavimą, ilgalaikėje perspektyvoje tai leistų taupyti valstybės biudžeto lėšų (preliminariais skaičiavimais, per dešimt metų tikimasi sutaupyti iki 100 mln. eurų), nes bendri ir suderinti informaciniai ištekliai būtų nuolat naudojami skirtingų valstybės institucijų daugelyje sričių.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad IT infrastruktūros konsolidavimo įgyvendinimo terminas bandomas pratęsti jau ne vieną kartą, o bendras valstybės informacinių išteklių konsolidavimo terminas po pakeitimo sudarytų daugiau nei dešimtmetį, todėl kyla pagrįstų abejonių, kad prašomas papildomas 5 metų termino pratęsimas yra būtinas siekiant tinkamai įgyvendinti projektą ir tai galėtų duoti tiek pat arba daugiau ekonominės naudos ar geriau prisidėtų siekiant jau iškeltų valstybės informacinių išteklių konsolidacijos tikslų. Be to, RRF plane vėliausi darbai suplanuoti iki 2026 m., jame neidentifikuoti valstybės informacinių išteklių konsolidavimo ir valdymo</p>	<p>įgyvendinimo plano³ 5.1.16 papunktyje numatyta, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija iki 2023 m. IV ketv. turi pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl valstybės informacinių išteklių valdymo teisinio reguliavimo, suteikiant galimybę pasinaudoti rinkoje egzistuojančiais sprendimais. Siekiant įgyvendinti šią priemonę, 2021 metais numatoma Vyriausybei pristatyti valstybės informacinių išteklių valdymo reformos klausimus, dėl kurių reikia politinio sprendimo, o iki 2023 m. I ketv. planuojama Vyriausybei pateikti VIIIV projekta, kurį numatoma svarstyti Seimo 2023 m. pavasario sesijoje.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>1.2.1. Atsižvelgdami į pasiūlymą pagrįsti Nutarimo projekto lydraštyje nurodytą iki 100 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų sutaupymo efektą, paaiškiname, kad šie duomenys gauti atlikus Valstybės informacinių technologijų infrastruktūros, planuojamos finansuoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšomis 2014–2020 metų laikotarpiu, tendencijų ir perspektyvų vertinimo studiją.</p> <p>Dėl siūlomo pratęsti IT infrastruktūros konsolidavimo įgyvendinimo termino pažymime, kad IT infrastruktūros konsolidavimo procesas realiai pajudėjo tik 2020 m. balandžio 1 d. Anksčiau priimami sprendimai dėl IT infrastruktūros konsolidavimo buvo nuolat stabdomi, vyko diskusijos dėl IT infrastruktūros konsolidavimo apimčių, IT paslaugų teikėjų ir kitų susijusių klausimų. Taigi, iš esmės IT infrastruktūros konsolidavimo darbai vykdomi tik metus. Akivaizdu, kad per tokį trumpą laiką neįmanoma konsoliduoti visų valstybės institucijų, kurių yra virš 300, valdomos IT infrastruktūros, kadangi tam reikia finansinių, laiko ir žmogiškųjų išteklių. Siekiant, kad IT infrastruktūros procesas nesustotų vos prasidėjęs, Nutarimo projektu siūloma IT infrastruktūros konsolidavimo įgyvendinimo terminą pratęsti iki 2027 m. gruodžio 31 d.</p>

³ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		<p>pertvarkos etapai, o pagrindinis RRF plano tikslas yra padėti Lietuvos valstybei atsigausti po COVID-19 pandemijos, todėl nėra jokio teisinio ir faktinio pagrindo siūlyti pratęsti valstybės informacinių išteklių konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo įgyvendinimą nuo 2022 m. gruodžio 31 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome šiuo metu valstybės informacinių išteklių konsolidavimo termino nepratęsti ir atlikti faktiškai vykdomų projekto veiklų, rezultatų ir patiriamų išlaidų duomenų analizę, kuri pagrįstą būtinybę pratęsti projekto įgyvendinimo terminą, ir tik tada siūlyti jį pratęsti pagrįstam laikotarpiui. Taip pat siūlome Nutarimo projekto lydraštyje nurodomą iki 100 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų sutaupymo efektą (kuris sutampa su RRF plane numatyta šiai sričiai skirtina iki 100 mln. eurų suma) pagrįsti nurodant tikslus dokumentus, kurie paaiškintų pateiktus skaičiavimus ir jų pirminius šaltinius.</p> <p>1.3. Nutarimo projekte siūloma pakeisti 6.2.4 papunktį ir numatyti, kad atrenkant valstybės institucijas būtų vertinama jų valdomos IT infrastruktūros atitiktis kibernetinio saugumo reikalavimams ir nurodoma, kad šiuos kriterijus detalizuotų ekonomikos ir inovacijų ministras. Atkreiptinas dėmesys, kad nei Nutarimo projekto lydraštyje, nei Nutarimo projekto 6.2.4 papunktyje nepateikta detalesnė informacija, kokie konkretūs elementai planuojami naudoti vertinant IT infrastruktūros atitiktį kibernetinio saugumo reikalavimams. Taigi kyla klausimas, kas bus vertinama kibernetinio saugumo aspektu ir ar vertinant IT infrastruktūros atitiktį kibernetinio saugumo reikalavimams svarbu bus tai, kad kibernetinio saugumo reikalavimai bus tinkamai įgyvendinti, ar atvirkščiai – kibernetinio saugumo reikalavimai bus neįgyvendinti ar įgyvendinti netinkamai.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome Nutarimo projekto lydraštyje aiškiai nurodyti, kokie konkretūs elementai planuojami naudoti vertinant IT infrastruktūros atitiktį kibernetinio saugumo reikalavimams. Taip pat siūlome ekonomikos ir inovacijų ministrui, nustatant ir detalizuojant bet kokius atitikties kibernetinio saugumo reikalavimams</p>	<p>Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>1.3.1. Nutarimo 6.2.4 papunkčiu kriterijus, kuriasi remiantis valstybės institucijos atrenkamos į IT infrastruktūros konsolidavimą, pavesta detalizuoti ekonomikos ir inovacijų ministrui. Atsižvelgiant į tai, konkretūs elementai, kuriuos planuojama naudoti vertinant IT infrastruktūros atitiktį kibernetinio saugumo reikalavimams, bus nustatyti ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu. Parengus minėto įsakymo projektą, šis bus pateiktas derinti Krašto apsaugos ministerijai.</p>

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		<p>kriterijus, tokius teisės aktus derinti su Krašto apsaugos ministerija, kuri pagal Kibernetinio saugumo įstatymo 4 straipsnio 2 dalį formuoja kibernetinio saugumo politiką, organizuoja, kontroliuoja ir koordinuoja jos įgyvendinimą.</p> <p>1.4. Papildomai atkreipiamė dėmesį, kad galiojančiame Nutarimo Nr. 498 7.1 papunktyje nurodoma, kad valstybės institucijos, kurios centralizuotai naudojami IT paslaugomis, tebėra savo valdymo srities valstybės informacinių sistemų ir (ar) registrų valdytojos ir (ar) tvarkytojos, atsakingos už šių valstybės informacinių sistemų ir (ar) registrų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, duomenų valdymą, tvarkymą, informacijos saugą ir informacinių technologijų plėtros planų rengimą ir įgyvendinimą, tačiau, keičiant Nutarimą Nr. 498, nuo 2020 m. kovo 15 d. buvo pripažintas netekusiu galios Nutarimas Nr. 1051⁴, kuriame buvo nustatyti bendrieji veiklos ir organizaciniai reikalavimai IT paslaugų teikėjams, susiję su tiekėjų veiklos valdymu ir organizavimu, veiklos planavimu, paslaugų valdymu, bendradarbiavimu, veiklos tęstinumo užtikrinimu, rizikos ir informacijos saugos valdymu, paslaugų principų ir sąlygų nustatymu. Taigi kyla klausimas, kokia apimtimi IT paslaugų teikėjas (Informacinės visuomenės plėtros komitetas) įgyvendina valstybės registrų ir valstybės informacinių sistemų, kurioms centralizuotai teikia IT paslaugas, teises ir pareigas ir kaip tai įgyvendina valstybės institucijos, kurios centralizuotai naudojami IT paslaugomis. <i>Kitaip tariant, neaišku, kaip reglamentuojamos ar suformuojamos atsakomybės ribos už tvarkomą informaciją ir centralizuotai teikiamas IT paslaugas, taikytinas kibernetinio saugumo kontrolės priemonės ir jų sąsajas su centralizuotai teikiamomis IT paslaugomis.</i> Taigi institucijoms numatyta pareiga savarankiškai įgyvendinti valstybės informacinių sistemų ir (ar) registrų tikslus ir uždavinius, duomenų valdymą, tvarkymą, informacijos saugą ir informacinių technologijų plėtros planus tampa neįveikiama užduotimi, nelieka IT paslaugų tiekėjo atsakomybės už centralizuotai</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>1.4.1. Pasiūlymas perkelti į Nutarimo projektą kai kurias Nutarimo Nr. 1051 nuostatas turėtų prasmę tik tuo atveju, jei IT paslaugas, kaip buvo numatyta anksčiau, teiktų keli IT paslaugų teikėjai. Kadangi IT paslaugas visoms valstybės institucijoms teiks vienintelis IT paslaugų teikėjas, todėl jam nustatyti veiklos reikalavimų netikslinga.</p>

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1051 „Dėl valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo“

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		teikiamas IT paslaugas, jų kokybę ir atitiktį reikalavimams. Atsižvelgdami į tai, Nutarimo projektą siūlome papildyti reguliavimu, nustatančiu reikalavimus IT paslaugų teikėjams, susijusius su tiekėjų veiklos valdymu ir organizavimu, veiklos planavimu, paslaugų valdymu, bendradarbiavimu, veiklos tęstinumo užtikrinimu, rizikos ir informacijos saugos valdymu, paslaugų principų ir sąlygų nustatymu.	
2.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2021-04-14 raštas Nr. S-1146	<p>2.1. Nutarimo 5.2 papunktyje nurodyta, kad IT paslaugos bus teikiamos institucijoms 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397, 2 ir 10 prioritetų lėšomis finansuojamiems projektams įgyvendinti. Atsižvelgiant į tai, kad bus įgyvendinamos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane nurodytos priemonės, finansuojamos iš kitų šaltinių, tokioms priemonėms įgyvendinti taip pat turėtų būti naudojamos Nutarimo 5.1.2 ir 5.1.3 papunkčiuose nurodytų grupių IT paslaugos. Todėl siūlytume rengiamą Nutarimo projektą papildyti: numatyti, kad ir iš kitų šaltinių finansuojamiems projektams, kuriuose numatoma kurti naujas informacines sistemas, turėtų būti naudojama IT paslaugų teikėjo valdoma infrastruktūra.</p> <p>2.2. Šiuo metu Nutarimo 7.1 papunktis nustato, kad „valstybės institucijos, kurios centralizuotai naudojasi IT paslaugomis, tebėra savo valdymo srities valstybės informacinių sistemų ir (ar) registrų valdytojos ir (ar) tvarkytojos, atsakingos už šių valstybės informacinių sistemų ir (ar) registrų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, duomenų valdymą, tvarkymą, informacijos saugą ir informacinių technologijų plėtros planų rengimą ir įgyvendinimą“. Pradėjusios naudotis IT paslaugų teikėjo paslaugomis, institucijos valdomų IS bei registrų sauga tampa priklausoma nuo IT paslaugų teikėjo veiksmų (arba neveikimo). Kadangi Nutarimu atsakomybė priskiriama vien tik institucijai, valdančiai valstybės informacinius išteklius (toliau – VII), toks vienašališkas atsakomybės priskyrimas šiuo</p>	<p>Neatsižvelgta. 2.1.1. Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane neįvardyti konkretūs registrai ar valstybės informacinės sistemos, kurias numatoma sukurti. Nesant aiškaus planuojamų sukurti valstybės informacinių išteklių sąrašo, neįmanoma suplanuoti, kokia IT infrastruktūra bus reikalinga, todėl IT paslaugų teikėjas negalės įgyventi Nutarimo 5.2 papunkčio nuostatų. Manome, kad Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane nurodytas priemonės įgyvendinančioms institucijoms turėtų būti taikomas Nutarimo 5.4, 7.2 ir 7.3 papunkčiuose nustatytas mechanizmas, kai IT paslaugų teikėjas suteikia reikalingą IT infrastruktūrą, kai yra techninė galimybė.</p> <p>Neatsižvelgta. 2.2.1. Įgyvendinant Nutarimo 6.2.3 papunktį, ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu jau patvirtintas Aprašas⁵, kuriame yra reglamentuota IT paslaugų teikimo tvarka bei apibrėžtos IT paslaugų teikėjo ir valstybės institucijų, besinaudojančių IT paslaugų teikėjo teikiamomis IT paslaugomis, teisės, pareigos ir atsakomybė. Atsižvelgiant į tai Nutarime pakartotinai įtvirtinti nuostatų, kurios jau yra reglamentuotos kitame teisės akte, netikslinga.</p>

⁵ Informacinių technologijų paslaugų teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 4-960 „Dėl Informacinių technologijų paslaugų teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		<p>metu stabdo IT infrastruktūros konsolidavimą ir kelia institucijų nepasitenkinimą bei pasipriešinimą. Atsižvelgdami į tai, kad IT paslaugų teikėjo veiksmai taip pat turi kritinę įtaką užtikrinant saugą, siūlome teikiamą derinti Nutarimo projektą patobulinti: pakeisti 7.1 punktą ir nustatyti, kad IT paslaugų teikėjas yra atsakingas už teikiamų IT paslaugų saugą ir tinkamą saugos priemonių įgyvendinimą IT paslaugoms teikti naudojamoje IT infrastruktūroje, dalyvavimą tiriant informacijos saugos incidentus ir tyrimui atlikti reikalingų įrodymų išsaugojimą bei pateikimą tyrimo metu, IT paslaugas naudojančių institucijų informavimą apie reikalingas įgyvendinti informacijos saugos priemones, kai jos susijusios su valstybės informacinių sistemų ir (ar) registrų taikomąja programine įranga. Institucijos privalo kurti ir (ar) modernizuojamų informacinių sistemų saugos reikalavimus suderinti su IT paslaugų teikėju. IT paslaugų teikėjo ir institucijų, naudojančių teikiamas IT paslaugas, teisės ir pareigos nustatomos paslaugų teikimo sutartyje. Bendrąsias sutarties sąlygas tvirtina Ekonomikos ir inovacijų ministerija.</p>	
		<p>2.3. Iki šiol nėra parengtas ir patvirtintas IT paslaugų teikėjo veiklos modelis, nėra aiškiai nustatytos IT paslaugų teikėjo ir IT paslaugų naudotojo funkcijos perėjus prie IT paslaugų naudojimo valstybės informacinių sistemų ir registrų funkcionavimui užtikrinti, nėra aiškus atsiskaitymo už paslaugas modelis, poreikių planavimas, taip pat neaišku, kokios IT kompetencijos turi likti institucijose, kaip turi vykti biudžeto planavimas, perskirstymas. Dėl šių neaiškumų institucijos priešinas IT konsolidavimui, prarandami kompetentingi specialistai. Siūlome papildyti Nutarimo projektą ir nustatyti įpareigojimą Ekonomikos ir inovacijų ministerijai per 6 mėn. nuo Nutarimo pakeitimo įsigaliojimo parengti ir patvirtinti IT paslaugų teikėjo veiklos modelį ir IT paslaugų teikimo tvarką, nustatančią IT paslaugų teikėjo funkcijas ir atsakomybę teikiant IT paslaugas, IT paslaugų teikėjo kontrolės tvarką, IT paslaugų naudotojų teises ir atsakomybę naudojant IT paslaugas valstybės</p>	<p>Neatsižvelgta. 2.3.1. Argumentai, dėl ko neatsižvelgta į pastabą, išdėstyti šios pažymos 2.2.1 punktyje.</p>

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		<p>informacinių sistemų ir registrų veikimui užtikrinti.</p> <p>2.6. Nutarimo projekto 1.2 papunktis, kuriuo keičiamas Nutarimo 5.3 papunktis, pateikia nuorodą į nutarimo priedą, kuriame nustatytas IT paslaugų teikimo pradžios terminas, tačiau minėtame priede nustatomas dalyvavimo IT konsolidavime terminas, bet ne IT paslaugų teikimo pradžios terminas. Atkreipiamo dėmesį, kad Nutarimo projekto priede pateikiant vien tik terminą, nuo kurio atitinkama institucijų grupė dalyvauja VII infrastruktūros konsolidavime (t. y. nustatytas tik proceso pradžios terminas), neapibrėžiama, ką reiškia dalyvavimas, koks yra terminas, per kurį institucijos valdomi VII turi būti perkelti į IT paslaugų teikėjo valdomą IT infrastruktūrą. Konkrečių terminų ir įpareigojimų tiek IT paslaugų teikėjui, tiek ir institucijoms nebuvimas didina riziką, kad VII infrastruktūros konsolidavimo veiksmai ir toliau vėluos. Nutarimo projektu siūlome patvirtinti bendrą išsamų institucijų, kurios turės naudotis IT paslaugų teikėjo paslaugomis, sąrašą, suskirstyti jas į grupes vadovaujantis Ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintais kriterijais, taip pat nustatyti ir patvirtinti konkrečius terminus, nuo kada IS ir registrus valdančios (tvarkančios) į sąrašą įtrauktos institucijos privalo pradėti naudotis IT paslaugų teikėjo paslaugomis. Tos institucijos, kurios nėra valstybės IS ar registrų valdytojos (tvarkytojos), tačiau įtrauktos į Saugaus tinklo naudotojų sąrašą, gali naudotis IT paslaugų teikėjo teikiamomis paslaugomis, jei IT paslaugų teikėjas turi laisvą išteklių, reikalingų IT paslaugoms teikti.</p> <p>2.7. Siūlome peržiūrėti Nutarimo pakeitimo priede pateiktą institucijų sąrašą, kadangi šiuo metu į sąrašą yra įtrauktos ir institucijos, kurios neturi valdomų ar tvarkomų valstybės IS ar registrų, tačiau turi tik kompiuterizuotas darbo vietas arba lokalias vidaus administravimui skirtas sistemas. Atsižvelgdami į tai, kad kompiuterizuotų darbo vietų priežiūros centralizavimo projektui nebuvo skirta jokie finansavimo, taip pat įvertinant IT paslaugų teikėjo parengtumą bei turimus žmogiškuosius išteklius, siūlome suteikti pirmenybę Nutarimo Nr. 498 5.1.1–5.1.6 papunkčiuose nurodytų paslaugų teikimui ir</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>2.6.1. Paaiškiname, kad klausimas dėl valstybės institucijų baigtinio sąrašo sudarymo buvo aptariamas ir 2020 metais svarstant Nutarimo nuostatas, tačiau tokių ketinimų buvo atsisakyta, kadangi, besikeičiant valstybės institucijų pavadinimams, reorganizuojant, likviduojant ar įsteigiant naujas valstybės institucijas, tokį sąrašą tektų nuolat tikslinti, o tai sukeltų bereikalingą naštą ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, ir Vyriausybei.</p> <p>Dėl pasiūlymo patvirtinti konkrečius terminus, nuo kada registrus ir valstybės informacines sistemas valdančios (tvarkančios) ir į Nutarimo priedą įtrauktos valstybės institucijos privalo pradėti naudotis IT paslaugų teikėjo teikiamomis IT paslaugomis, atkreipiamo dėmesį, kad Nutarimo 6.1 papunkčiu IT infrastruktūros konsolidavimo procese dalyvaujančioms institucijoms pavesta IT paslaugų teikėjo teikiamomis IT paslaugomis pradėti naudotis Nutarimo priede nurodytais terminais.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>2.7.1. Nepaisant to, kad kai kurios valstybės institucijos neturi valdomų ar tvarkomų registrų ar valstybės informacinių sistemų, tačiau visos valstybės institucijos turi serverius ir kitą techninę įrangą bei tvarko duomenis. Tai reiškia, kad valstybės institucijoms bus teikiamos ne tik kompiuterinių darbo vietų priežiūros paslaugos, bet ir techninės įrangos talpinimo duomenų centruose paslaugos. Atsižvelgdami į tai Nutarimo projektu siūloma į artimiausią IT infrastruktūros konsolidavimo etapą įtraukti Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą</p>

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		jį spartinti. Nutarimo Nr. 498 5.1.7 papunktyje nurodytos paslaugos galėtų būti teikiamos tik tuo atveju, jei tam yra skirta pakankami ištekliai	<p>esančias valstybės institucijas, kurios savo įrangą ir duomenis į valstybinius duomenų centrus privalo perkelti ne vėliau kaip iki 2022 m. liepos 1 d.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad valstybės institucijose, kurios įtrauktos į IT infrastruktūros konsolidavimą, nelieta IT infrastruktūros priežiūrą atliekančių specialistų, todėl kompiuterinių darbo vietų priežiūros paslaugas šioms institucijoms privalės teikti IT paslaugų teikėjas.</p>
3.	Vidaus reikalų ministerijos 2021-04-22 raštas Nr. 1D-2302	<p>3.3. Atkreiptinas dėmesys į Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu, Nutarimu bei kitais teisės aktais nereglamentuotas sritis:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nėra aiškiai reglamentuota kitų IT paslaugų teikėjų galimybė teikti valstybės institucijoms Nutarimo 5.1 papunktyje nurodytas paslaugas, šių paslaugų teikimo sąlygos ir jų tarpusavio suderinamumas (tarp IT paslaugų teikėjų); – nėra sudarytas valstybės institucijų, kurių IT infrastruktūra turi būti konsoliduojama, baigtinis sąrašas, siekiant užtikrinti tinkamą planavimą, pasirengimą perduoti valstybės informacinius išteklius į valstybinius duomenų centrus, nes iki šiol nėra patvirtinti kriterijai, pagal kuriuos valstybės institucijos yra įtraukiamos į Nutarimo priede esančius sąrašus (kaip numatyta Nutarimo 6.2.4 papunktyje), be to, šiuo metu visiškai neaiški valstybės ir savivaldybių įmonių, viešųjų įstaigų IT infrastruktūros konsolidavimo situacija; – nėra nustatytas finansavimo ar išlaidų kompensavimo už IT paslaugų teikėjo teikiamas IT paslaugas mechanizmas. 	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>3.3.1. Nesutinkame su išdėstytais teiginiais, kad teisės aktuose nėra reglamentuota kitų IT paslaugų teikėjų galimybė teikti valstybės institucijoms Nutarimo 5.1 papunktyje nurodytas paslaugas ir nėra nustatytas finansavimo ar išlaidų kompensavimo už IT paslaugų teikėjo teikiamas IT paslaugas mechanizmas.</p> <p>Pažymėtina, kad Nutarimo 5 punktu yra paskirtas vienintelis IT paslaugų teikėjas. Atsižvelgiant į tai, kad IT paslaugas valstybės institucijoms IT paslaugų teikėjas pradeda teikti palaipsniui, ir siekiant nesutrikdyti IT paslaugų gavimo pereinamuoju laikotarpiu, Nutarimo Nr. 83⁶ 2 punkte nustatyta, kad valstybės institucijos, iki Nutarimo įsigaliojimo sudariusios sutartis ar paslaugų lygio susitarimus dėl IT paslaugų gavimo su minėtas paslaugas teikiančiais subjektais, turi teisę naudotis šių subjektų teikiamomis IT paslaugomis, iki bus įtrauktos į Nutarimo priedą. Taip pat Nutarimo Nr. 83 3 punktu Vyriausybė pavedė biudžetinei įstaigai Kertiniam valstybės telekomunikacijų centrui teikti IT paslaugas toms valstybės institucijoms, kurios iki Nutarimo įsigaliojimo buvo sudariusios IT paslaugų teikimo sutartis su valstybės įmone „Infostruktūra“, iki šios valstybės institucijos bus įtrauktos į Nutarimo priedą. Taigi, ir kitų subjektų teisė valstybės institucijoms teikti IT paslaugas, ir šių IT paslaugų teikimo sąlygos yra aiškiai reglamentuotos minėtomis Nutarimo Nr. 83 nuostatomis.</p>

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 5 d. nutarimas Nr. 83 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. 498 „Dėl valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“ pakeitimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
			<p>Finansavimo už IT paslaugų teikėjo teikiamas IT paslaugas mechanizmas reglamentuotas Nutarimo 6.1, 6.2.1 ir 6.2.5 papunkčiuose bei ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintoje Metodikoje⁷. IT paslaugų teikimas finansuojamas iš IT paslaugų teikėjui skirtų valstybės biudžeto asignavimų, kurie į IT paslaugų teikėjo biudžetą bus perkelti iš IT infrastruktūros konsolidavimo procese dalyvaujančių valstybės institucijų biudžeto. Valstybės biudžeto asignavimus, reikalingus Nutarimo 5.1 papunktyje nurodytų grupių IT paslaugoms teikti, apskaičiuoja Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir šią informaciją pateikia Finansų ministerijai. Išsami valstybės biudžeto asignavimų apskaičiavimo tvarka reglamentuota Metodikoje. Finansų ministerija, rengdama ateinančių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą arba persikirstydama einamųjų metų valstybės biudžeto asignavimų sumas tarp IT paslaugų teikėjo ir IT infrastruktūros konsolidavimo procese dalyvaujančių valstybės institucijų, atsižvelgia į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktą informaciją. Argumentai į pastabas, kad nėra sudarytas valstybės institucijų, kurių IT infrastruktūra turi būti konsoliduojama, baigtinis sąrašas ir iki šiol nėra patvirtinti kriterijai, pagal kuriuos valstybės institucijos yra įtraukiamos į Nutarimo priede esančius sąrašus, taip pat kad šiuo metu visiškai neaiški valstybės ir savivaldybių įmonių, viešųjų įstaigų IT infrastruktūros konsolidavimo situacija, išdėstyti šios pažymos 1.1.1, 1.3.1 ir 2.6.1 papunkčiuose.</p>

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

2021. 05. 13
Aušrinė Armonaitė

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, reikalingų informacinių technologijų paslaugoms teikti, dydžių apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. 4-665 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, reikalingų informacinių technologijų paslaugoms teikti, dydžių apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“